

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statsrådet

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statsrådet (RP 137/2025 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Grundlagsutskottet (GrUB 6/2025 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om statsrådet

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om statsrådet (175/2003) nya 26 a—26 c § som följer:

4 kap.

Särskilda bestämmelser

26 a §

Handlingar som ska föras in i en regerings arkiv

Statsrådets kansli förvaltar en regerings arkiv. I en regerings arkiv införs sådana inom ramen för ministrarnas, de för ministrarnas mandatperiod utnämnda statssekreterarnas och ministrarnas specialmedarbetares uppgifter upprättade eller mottagna handlingar samt sådana handlingar i anslutning till ministerarbetsgrupper och regeringens överläggningar som inte är myndighetshandlingar enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller på vilka den lagen med stöd av den lagen inte tillämpas men som bedöms ha historiskt värde och forskningsvärde.

Riksdagens svar RSv 3/2026 rd

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tillämpas vad som i 24 § i den lagen föreskrivs om sekretess för handlingar på handlingar som avses i 5 § 3 mom. 1 punkten i samma lag och som förs in i en regerings arkiv.

Genom förordning av statsrådet får det utfärdas närmare bestämmelser om de handlingar som ska föras in i en regerings arkiv.

26 b §

Tillstånd att forska i handlingar som förts in i en regerings arkiv

Statsrådets kansli kan bevilja tillstånd att för vetenskaplig forskning få sekretessbelagda uppgifter och andra uppgifter ur handlingar som har förts in i en regerings arkiv, efter det att republikens president har beviljat avsked åt den regering i vars arkiv de handlingar som tillståndet gäller är införda. Vid prövningen av tillstånd ska det säkerställas att den vetenskapliga forskningens frihet tryggas.

Ett tillstånd beviljas för viss tid, och det kan förenas med villkor som behövs för att skydda allmänna och enskilda intressen. Statsrådets kansli kan återkalla tillståndet och förbjuda användningen av de uppgifter som lämnats ut, om det finns anledning att anta att uppgifterna används i strid med 1 mom. eller tillståndsvillkoren.

På mottagaren av uppgifterna tillämpas vad som i 23 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande. Mottagaren av uppgifterna får inte använda en uppgift för att skada eller skymfa den som handlingen gäller eller dennes närstående eller för att kränka sådana andra intressen som sekretessen är avsedd att skydda.

Trots det i denna paragraf föreskrivna förfarandet avseende tillstånd att forska tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet på behandlingen av sådana begäranden om uppgifter som grundar sig på den lagen och som gäller handlingar som har förts in i en regerings arkiv.

26 c §

Förordnande till uppgifter vid ministerierna

Ett ministerium förordnar för viss tid någon annan tjänsteman som utnämnts till en gemensam tjänst eller ett tjänsteförhållande för viss tid vid ministeriet än en tjänsteman som avses i 26 § 3 punkten i statstjänstemannalagen till en lednings- eller projektuppgift eller någon annan specifik uppgiftshelhet vid en verksamhetsenhet vid ministeriet. En tjänsteman som utnämnts till ett tjänsteförhållande för viss tid vid ministeriet kan förordnas till en uppgift endast för den tid tjänsteförhållandet varar. En tjänsteman kan inte förordnas till en uppgift vars innehåll och organisatoriska ställning väsentligt avviker från uppgifterna och den organisatoriska ställningen i tjänstemannens tjänst eller tjänsteförhållande eller, med undantag för ett vikariatsförordnande som behövs på grund av semester eller annan kortvarig frånvaro, till uppgiften som avdelningschef eller till en ledningsuppgift som är högre än uppgiften som avdelningschef. Ministeriet kan av synnerligen vägande skäl förordna en tjänsteman till en uppgift även utan tjänstemannens samtycke.

Riksdagens svar RSv 3/2026 rd

Före förordnandet ska tjänstemännen vid det ministerium som förordnar till uppgiften underrättas om att de kan anmäla sig till uppgiften, om inte något annat följer av grundad anledning. Underrättelsen ska innehålla information om uppgiftens innehåll, behörighetsvillkoren och de övriga förutsättningarna för en framgångsrik skötsel av uppgiften samt tidsfristen för anmälan.

De allmänna förutsättningarna för förordnande till en uppgift är skicklighet, förmåga och beprövad medborgerlig dygd. Av en tjänsteman som förordnas till en ledningsuppgift förutsätts i praktiken visad ledarförmåga.

Förordnandet till en uppgift upphör

- 1) när den tid som satts ut vid förordnandet till uppgiften löper ut,
- 2) om tjänstemannen förordnas till en annan uppgift, eller
- 3) genom ett beslut som det ministerium som förordnar till uppgiften kan fatta av grundad anledning.

Med avvikelse från 57 § 3 mom. 3 punkten i statstjänstemannalagen får ett beslut som gäller förordnande till en uppgift enligt 1 mom. överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Utöver vad som föreskrivs i den lagen har en i 2 mom. avsedd tjänsteman vid det ministerium som förordnar till uppgiften besvärsrätt, om han eller hon har anmält sig till uppgiften inom tidsfristen för anmälan. Ett beslut enligt 4 mom. 3 punkten som gäller upphörande av ett förordnande till en uppgift får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Beslutet ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. I övrigt tillämpas statstjänstemannalagen på sökande av ändring i förvaltningsdomstol.

Vad som föreskrivs i denna paragraf tillämpas inte på sådana tjänstemän inom utrikesförvaltningen som avses i 3 kap. i lagen om utrikesförvaltningen (204/2000).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 20.2.2026

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare